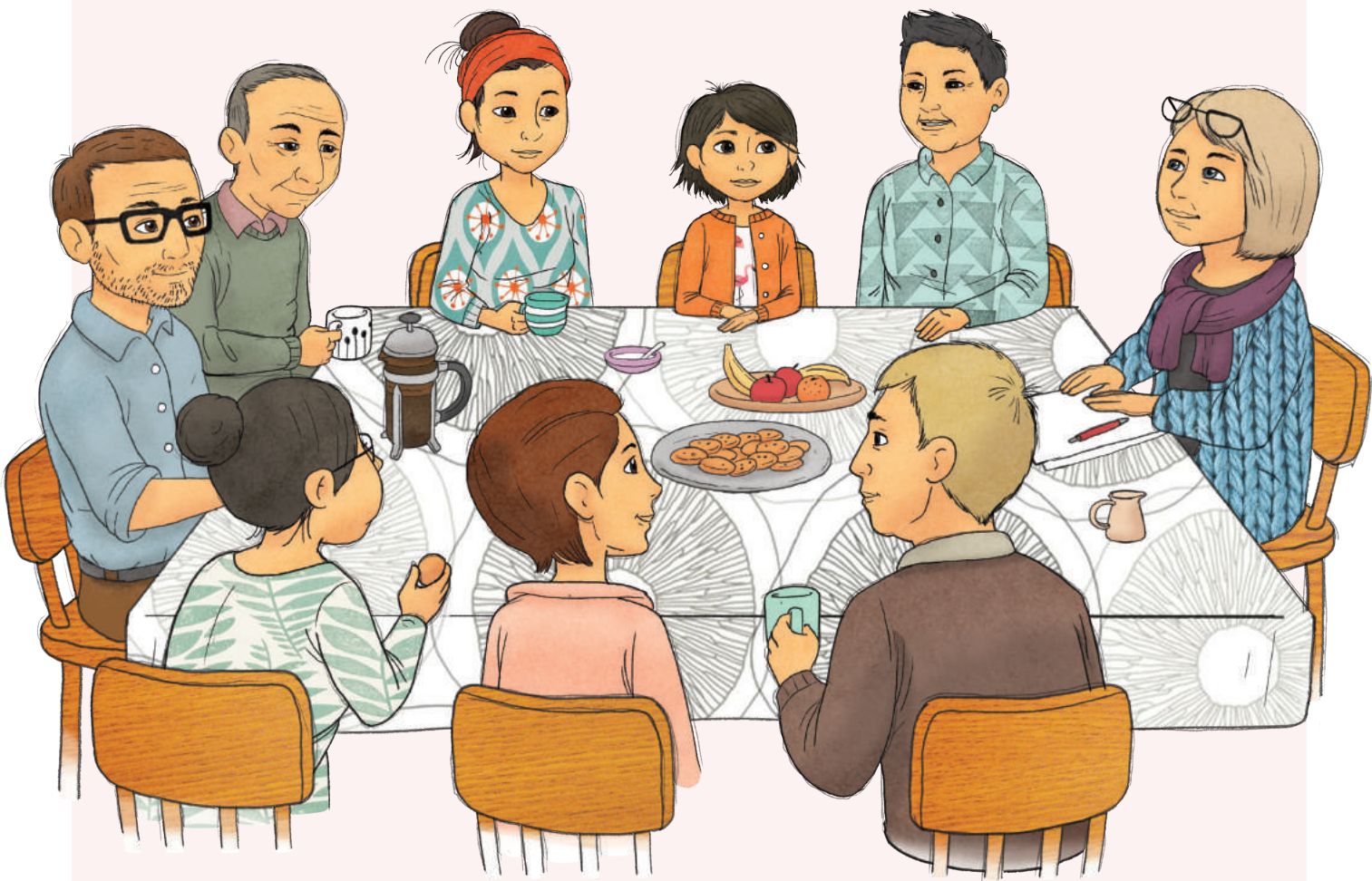


ILAQUTARIINNI AQQUTISSIOQATIGIINNEQ

- SULINERMI PERIAASERALUGU
SULISUNUT ILINNIARSIMASUNUT ILITSERSUUT



ISUMAGINNINNERMUT AQUTSISOQARFIK



ILAQUTARIINI AQQUTISSIOQATIGINNEQ

- Sulinermi periaaseralugu
sulisunut ilinniarsimasunut ilitsersuut

Saqqummersitsisoq: Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik

Suliarinnittoq: Siunnersorti, Maria Forberg & Siunnersorti,
Susanne Qvist Andersen

Ilusilersornera: Maria Motzfeldt
Assiliartanik titartaasoq: Christian F. Rex

IMARISAI

Siulequt	4
Ilaqutariinni aqqutissioqatigiinneq - sulinermi periaaseralugu.....	6
♥ Ilaqutariinni aqqutissioqatigiinneq sunaava?	6
♥ Ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnermi tunngaviit pingaartut	6
♥ Ilaqutariit sunik tapersiisinnaanerini assersuutit	7
♥ Piareersarnermi killiffik	8
♥ Suliniuteqartoq.....	8
♥ Aqqutissioqatigiinnermi apeqqutinit assersuutit	8
♥ Ataqqatigiissaarisooq.....	9
♥ Aqqutissioqatigiinnermi killiffik.....	10
♥ Malitseqartitsinermi killiffik	11
♥ Sumi ilaqutariinni aqqutissioqatigiinneq ingerlanneqassava?	11
♥ Qaqqugukkut ilaqutariinni aqqutissioqatigiinneq atornerqarsinnaava?	11
Atuagassianut allattuiffik Ilaqutariinni aqqutissioqatigiinneq	12
Ilanngussaq 1: Ilaqutariinni aqqutissioqatigiinneq pillugu isumaqqatigiissut	13
Ilanngussaq 2: Meeqqamut, inuusuttumut angajoqqaanullu atortussaq	15
Ilanngussaq 3: Tapersersortinut, ataatsimiinnermik ingerlatsisumut	
Imaqarniliuisumullu tunniunneqarsinnaasoq.....	17
Ilanngussaq 4: Paasisutissiisumut tunniunneqarsinnaasoq.....	19
Ilanngussaq 5: Paasisutissiisumut najoqqutassiaq	22
Ilanngussaq 6: Ataqqatigiissarisartumit aggersaanermi assersuut	23
Ilanngussaq 7: Ataqqatigiissaarisartutut suna eqqaamassavigit?	24
Ilanngussaq 8: Suliniuteqartutut suna eqqaamassavigit?	25
Ilanngussaq 9: Ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnerup	
ingerlanissaanut pilersaarut	26
Ilanngussaq 10: Ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnermi	
ataatsimiinnermi siullermi naliliineq.....	30
Ilanngussaq 11: Ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnerup	
malitseqartinneqarnerani ataatsimiinnermi naliliineq	32

SIULEQUT

Ilaqutariinni aqutissioqatigiinnerup atulersinneqarneranut atatillugu, Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik, isumaginninnermi suliaasaqarfimmi aqutisunut isumasioqatigiisitsisimapput kiisalu suliniuteqartunut aamma ataqatigiissaarisunut pikkorissartitsisimallutik. Pikkorissarnerit tamarmik Kalaallit Nunaata annersaanit peqataaffigineqarsimapput.

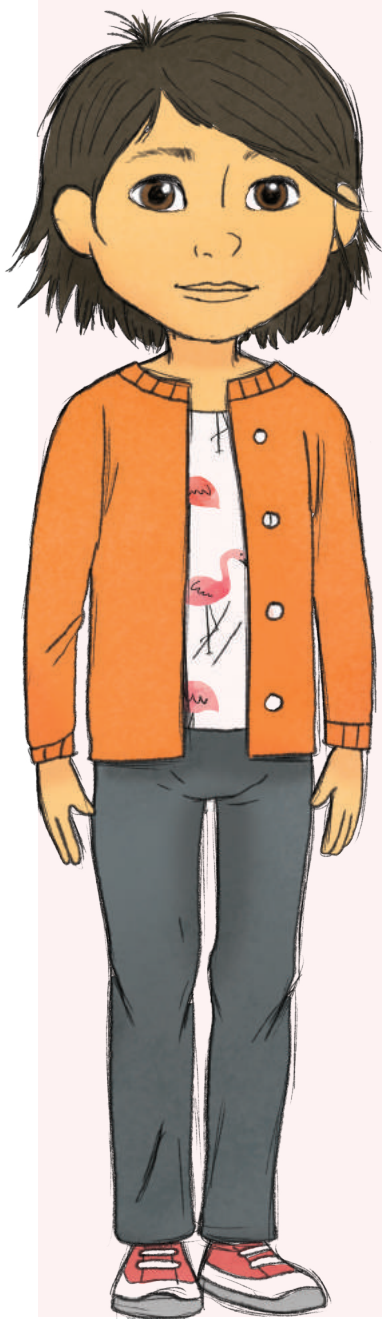
Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik ilaqutariinni aqutissioqatigiinneq sulinermi periusertut atorneqarluarsinnaasorujussuartut isigaat, isumaginninnermi sulinermi

atorneqarsinnaasoq. Periaatsip ilaqutariinni ataqatigiimmik aqqis-suussaanerat aallaavigaa, tamanna kalaallit ilaqutareeriaasaannut naleqqulluurtuuvog. Aammattaaq periaaseq isumalluutitik qitiutit-sivoq, tassani ilaqutariit attaveqatitik ilagalugit, pilersaarusiortussaammata, meeraq imaluunniit inuusuttoq ikiorserniarlugu qanoq iliortoqarsinnaanersoq (Siumut meeraq, inuusuttoq taaneqartassaaq meeqqatut).

Ilaqutariinni aqutissioqatigiinneq ilaqutariit meeqqallu oqaasissaqaqataaneritik aqutissiuisarpoq, periarfissiisarluunilu siumut sammisumik aalajangiisumik ingerlariaqqittoqarnissaanik.

Periaaseq, ilaqutariinni aqutissioqatigiinneq New Zealandimi ineriartortinneqarsimavoq, periaaseq 1989-miilli inatsisit malillugit pisussaaffiulersimavoq. Kisianni periaaseq nunani amerlasuuni allani aamma atugaavoq, soorlu Tuluit Nunaanni, Sverigemi, Norgemi aamma Qallunaat Nunaanni.

Politikkikkut aalajangiunneqarsimavoq inissiinerit nuna tamakkerlugu appartinneqassasut. Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup ilaqutariinni aqutissioqatigiinneq nuna tamakkerlugu inissiinerit appartinnissaannut periaatsinut ilaasutut isigaa. Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik suliaqarsimavoq ilitersuummik paasisutissanik imalimmik ilaqutariinni aqutissioqatigiinneq suunersoq aamma kikkut suleriaatsimik taassuminnga atuisinnaanersut pillugu il.il.



ILAQUTARIINNI AQQUTISSIOQATIGIINNERMI ASSERSUUTIGALUGU UKU PEQATAASINNAAPPUT



MEERAQ



TAPERSORSORTEQ



ILAQUTAASOQ



PAASISSUTISSIISOQ



SULINIUTEQARTOQ



ANAANA



ATAATA



ATAQATIGIISSAARISOQ



ILAQUTAASOQ

ILAQUTARIINNI AQQUTISSIOQATIGIINNEQ - SULINERMI PERIAASERALUGU

ILAQUTARIINNI AQQUTISSIOQATIGIINNEQ SUNAAVA?

Ilaqutariinni aqqutissioqatigiinneq aalajangiinnermut periaasiuvoq atorpeqartartoq, meeraq immikkut ittunik ajornartorsiuteqaraangat. Ilaqutariinni aqqutissioqatigiinneq periusaavoq angajoqqaat meerarlu qanigisatik peqatigalugit namminneq pilersaarusiortifigisinnaasaat aamma pilersaarusiarnikk naammassillugu piviusunnngortitsisinnaafiat. Ilaqutariinni aqqutissioqatigiinneq aalajangiinnermi ingerlatsinnermi killiliineruvoq katsorsaariaatsimik eqqartuinngitsoq. Ilaqutariinni aqqutissioqatigiinneq neqeroortigineqarsinnaavoq, meeqqap peqqissusaa, alliarturnera ineriartorneralu eqqasunnaraangat navianartoqaraangalluunniit. Periaatsip aallaavigaa ilaqutariit tamarmik isumalluuteqarnerat aamma ilaqutariit isumaginninnermi ajornartorsiutillit. Ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnermi ilaqutariit ilaqtaminnik, ikinngutiminnik imaluunniit inunnik allanik meeqqap inuuneranut pingaarutilinnik naapiffigaat. Peqataasut tamarmik, meeqqap aamma ilaquataasut inuunerat qanoq pitsannguiffigineqarsinnaanersoq Ilaqutariinni aqqutissioqatigiinneq pisarpoq ilaqutariit aamma ilinniarsimasut attaveqaataasartut peqatigalugit.

ILAQUTARIINNI AQQUTISSIOQATIGIINNERMI TUNNGAVIIT PINGAARTUT

Ilaqutariinni aqqutissioqatigiinneq tunngavinnik pingaartunik sisamanik tunngaveqarpoq.

- ♥ Ataqtigiissaarisoq, ingerlatsivimmuut naleqqiullugu nammineerluni inissisimavoq, ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnermik pilersaarusiortinnermik aamma naammassinninnermik ilaqutariinnik ikiuuttartoq.
- ♥ Ilaqutariit qanigisaat, meerarlu, aqqutissioqatigiinnermi peqataassapput.
- ♥ Ilaqutariit kisimiillutik, atorfilittat ilinniagaqartunit akuleruffigineqaratik, aqqutissioqatigiinnermi apeqqutinut akissutit eqqarsaatigissavaat akissutillu tunngavigalugit pilersaarusiussallutik.
- ♥ Ilaqutariit eqqarsaatersuutaat pilersaarusiannngussapput, suliniuteqartullu aalajangiiffissavaat. Pilersaarusiaq akuerineqassaaq, meeqqamut pitsaanerpaasussamik akertiungippat.

Ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnermi ataatsimiinneq attaveqatigiit ataatsimiinneranniit allaaneruvoq, ilaqutariit nammineerlutik aalajangertarmassuk kikkut aqqutissioqatigiinnermut peqataassanersut, aamma ilaqutariit nammineerlutik meeqqamut, atorfilittat ilinniagaqartut peqatiginagit, pilersaarusiortarput. Aallaaviuvoq pilersaarusiap suliniuteqartumit akuerineqarnissaa.

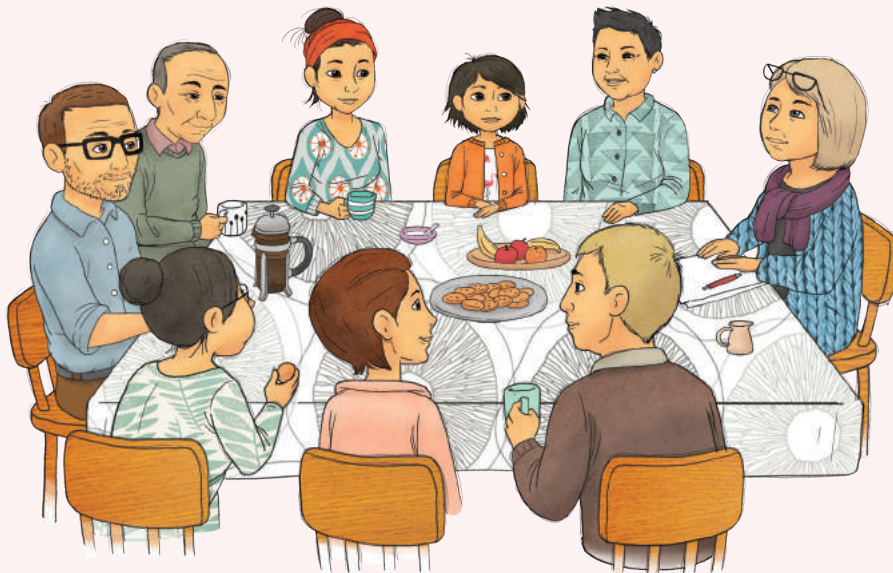
Isumaginninnermi siunnersortitut ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnermik suliaqarneq »paasisimasaqarluortoq«-miit ajornannginnerulersitsinnermut ingerlaneruvoq, tassa imaappoq inunnik eqimattakkaanik ataatsimoorussamik anguniagaqartitsinnermik ikiuineq.

ILAQUTARIIT SUNIK TAPERSIISINNAANERINNIK ASSERSUUTIT

- ♥ Meeqqap alliertornerani pitsannguneq, angerlarsimaffimmi ajornartorsiuteqarpat
- ♥ Allangujaatsumik aamma pitsaanerumik atuarnermi ikiuineq, atuarfimmi ajornartorsiuteqarpat
- ♥ Meeqqanik pitsaanerpaamik isumassuineq, angajoqqaat kisimiillutik isumassuineramik nukissaqanngippata

ILAQUTARIINNI AQQUTISSIOQATIGIINNEQ PINGASUNIK KILLIFFEQARPOQ:

- ♥ Piareersarnermi killiffik
- ♥ Aqqutissioqatigiinnermi killiffik, killiffinnut pingasunik agguataagaq
- ♥ Malitseqartitsinermi killiffik



ILAQUTARIINNI AQQUTISSIOQATIGIINNERMI KILLIFFIIT

Piareersarnermi killiffik	Aqqutissioqatigiinnermi killiffik	Aallartisaanerup malitseqatitsinerullu killiffia
Aalajangiinnermut pisariaqartitat/ Misissuineq	Ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnermi killiffik	
Piareersaaneq	1 2 3	Aallartisaanerup, malitseqartitsinerlu

Neqeroorut/apeqqut

PIAREERSARNERMI KILLIFFIK

SULINIUTEQARTOQ

Ilaqutariinni aqutissioqatigiinneq suliniuteqartumit aallartinneqartarpoq. Suliniuteqartup akisussaaffigaa aqutissioqatigiinnissamut ilaqutariit peqatigalugit apeqqusiornissaq. Ilaqutariinni aqutissioqatigiinnissamut suliniuteqartuusinnaapput ilinniarsimasut assigiingitsut arlaqarsinnaapput, ass. ilinniartitsisoq, meeqqerisoq, ilaquttanut katsorsaasoq. Taakku saniatigut isumaginninnermut siunnersorti aqutissioqatigiinnermik suliniuteqarsinnaavoq, meeqqanut inuusuttunullu suliat piviusut tunuliaqutaralugit. Ilaqutariinni aqutissioqatigiinneq pisortatigoortumit pinaveersaartitsinermilu atorneqarsinnaavoq.

Piareersarnermi killiffimmi misissorneqassaaq meeraq sunik ajornartorsiuteqarnerisooq, aamma pingaaruteqartorujussuuvoq misissuinnermi suliaqarnermi ilaqutariit ilaatinneqar-nissaat. Pingaaruteqartorujussuuvortaaq ilaqutariit oqarsinnaanerat qanorlu ajornartor-siummik meeqqamut ilaquataanullu misigisanik annissisinnaanerat. Allaaserisaaq tunuliaqutaralugu, paasissutissanik katersat naliliiffigineqassapput.

AQUTISSIOQATIGIINNERMI APEQQUTIGINEQARSINNAASUT:

- ♥ Sumi Inunnguaq najugaqassava?
Sumi Inunnguaq feeriassava?
- ♥ Qaqugu Malik ataatalu ilagiissappat?
Malik ataatalu ilagiinnerminni sulerissappat?
- ♥ Qaqugu Tuuma ataataminiissava?
Qaqugu Tuuma anaanaminiissava?
- ♥ Sumi Arnannguaq qitornassaalu najugaqassappat, ernereernerata kingorna?
Qanoq Arnannguaq ikiorserneqarsinnaava, erningajalernerani?

Naggataatigut suliniuteqartoq ilaqutariit peqatigalugit aalajangiissapput, kina ilaquata-riinni aqutissioqatigiinnermi paasissutissiisutut peqataassanersoq. Paasissutissiisusaaq ukuusinnaapput: meeqqap klassimi ilinniartitsisua, meeqqerisua imaluunniit ilaqutariittut katsorsaasua il.il.

ATAQATIGIISSAARISQ

Suliniuteqartup ilaqutariit peqatigalugit apeqqutit suliarereerpagit ataqatigiissaarisq attavigineqassaaq. Ataqatigiissaarisq ilaqutariinni aqputissioqatigiinnermi qitiusumik atuuffeqarpoq. Ataqatigiissaarisq ingerlatsivimmut naleqqiullugu nammineerluni inissimavoq. Ataqatigiissaarisq pisortanit ingerlatsivinnit imaluunniit suliffeqarfimmit atorfeqartitaavoq ilaqutariinnut ilaqutariinni aqputissioqatigiinnissamik piareersaasussatut ingerlatsisussatullu.

Ilaqutariit, suliniuteqartoq aamma ataqatigiissaarisq suleqatigiinnissamik atsioqatigiissapput ulluliillutillu qaqugu aqputissioqatigiinnissaq pissanersq, aamma aqputissioqatigiinnermi ini suna atorneqassanersq. Tamanna aaqqinneqareerpat/ isumagereerpat suliniuteqartup suliaq ataqatigiissaarisartumut tunniutissavaa, aamma ataqatigiissaarisup ilaqutariit meerarlu oqaloqatigissavai, ilaqutariit attaveqaataasullu kikkut aggersarneqarnissaat pillugit.

Suleqatigiinnermut isumaqatigiissummut assersuut. *Takuuk ilanngussaq 1.*

Ataqatigiissaarisup ilaqutariit oqaloqatigissallugit qulakkiissavai, kina meeqqamut tapersersortaassanersq, kina ataatsimiinnermik ingerlatsisuussanersq, kinalu imaqarniliortuussanersq.

Ataqatigiissaarisup ilaqutariit attaveqaqataasullu attavigissavai pulaarlugillu, qulakkeerlugulu ilaqutariinni aqputissioqatigiinnissamut peqataassanersut, kiisalu tapersersorti, ataatsimiinnermik ingerlatsisuussussaq aamma imaqarniliussisussaq suliamut matumunnga suleqataarusunnersut. Ataqatigiissaarisq tamanut aggersaalluni qaaqqussisutinik nassiuussissaaq, suliniuteqartoq aamma paasissutissiisq ilanngullugit. Kiisalu nerisaqarneq aamma aqputissioqatigiinnermut atatillugu isumagisassat tamaasa isumagalugit

ATUAGAAQQAT

- ♥ Atugaaraq, meeqqanut inuusuttunut angajoqqaanullu suliniuteqartup tunniussinnaasaa, *takuuk ilanngussaq 2.*
- ♥ Atugaaraq, ataqatigiissaarisartup tapersersuisumut, ataatsimiinnermik ingerlatsisumut imaqarniliussisumullu tunniussinnaasaa, *takuuk ilanngussaq 3.*
- ♥ Atugaaraq, suliniuteqartup paasissutissiisumut tunniussinnaasaa, *takuuk ilanngussaq 4.*
- ♥ Paasissutissiinnermut ilitsersuut, *takuuk ilanngussaq 5.*
- ♥ Ataqatigiissarisumiik qaaqqussisut assersuut, *takuuk ilanngussaq 6.*

Ataatsimiinnermut/aqputissioqatigiinnermut tunngatillugit ilitsersuuteqarpoq, tassani takuneqarsinnaavoq ataqatigiissaarisup suliniuteqartullu suut eqqaamassaneraat. *Takukkit ilanngussat 7-8-lu.*



AQQUTISSIOQATIGIINNERMI KILLIFFIK AQQUTISSIOQATIGIINNEQ PINGASUNIK AGGUARSIMAVOO:

♥ Ilinniarsimasup meeqqap qanoq issusaa pillugu paasissutissat pisariaqartut ataatsiminnermullu tunuliaqutaasut paasissutissiissutigissavai.

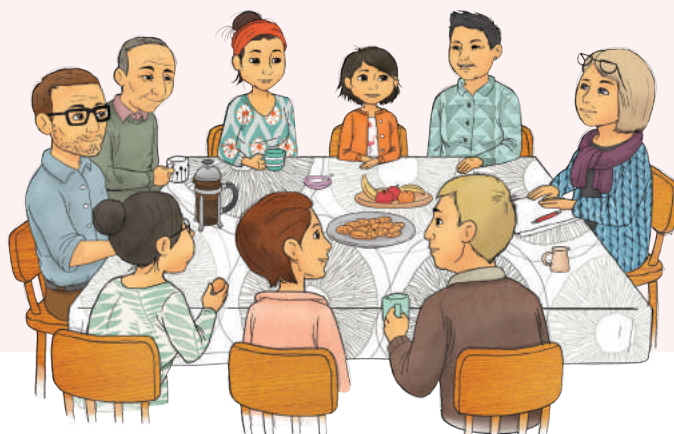
Meeqqap angajoqqaallu paasissutissat siumut ilisimariissavaat. Ilaquttat aamma ikinngutit sunik paasissutissiiffigineqarnissaannik sunneeqataanissaat qulakkeerneqassammat. Paasissutissiisup paasissutissiisutai oqallisigineqassanngillat, kisianni attaveqaqataasut paasissutissiisunik apeqqarissaarnissaminnik periarfissaqassapput. Paasissutissiinerup immikkoortuata kingorna ilinniarsimasut ini qimassavaat.

♥ Ataatsimiinnerup immikkoortuata aappaanni ilaqutariit kisimik, taakkulu nammineerlutik attaveqaqataat, peqataassapput. Tassani ilaqutariit apeqqutit sanariikat eqqartussavaat, meeqqamullu pilersaarusiussallutik.

Ataqatigiissaarisartoq, suliniuteqartoq aamma paasissutissiisoq inimi allami issiassapput, kisianni ilaqutariit sukkuulluunniit suliniuteqartoq aamma ataqatigiissaarisartoq aggersarsinnaavaat, apeqqutissaqarunik imaluunniit ingerlariaqqinnissamut ikiorneqarnissamik pisariaqartitsigunik. Kisianni suliniuteqartoq ataqatigiissaarisartorlu apeqqutinik eqqartuinnermi peqataassanngillat. Apeqqutigineqartut akereerunikkrit ini qimasavaat.

♥ Ilaqutariit attaveqaqataasut peqatigalugit pilersaarusioreerunik, immikkoortut pingajuanni suliniuteqartoq ataqatigiissaarisartorlu aggersassavaat pilersaarullu sanasimasartik nassuiarlugu. Suliniuteqartoq pilersaarummut apeqqusiissaaq, aamma ilaqutariit piumaffigisinnaavai pilersaarummik itisileeqqullugit, pilersaarusiami ersernerluttoqassimassappat il.il.

Ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnerup aallaavigaa pilersaarusiamik akuerinninnissaaq, meeqqamut pitsaanerpaasussamut pilersaarusiaq akerliunngippat. Pilersaarusiaq pillugu isumaqatigiittoqassaaq aamma immikkut pingaaruteqarpoq meeqqap angajoqqaallu isumaqataanerat. Pilersaarusiameq tamarmik atsioqatigiissapput aamma pilersaarusiap assigisaanik pissapput. Pilersaarusiameq aamma allanneqassaaq, qaqugu malitseqartitsiluni ataatsimiittoqassanersoq. Pilersaarusiaq ilaassumik aaqqiissutissanik piumasaqaateqarpat, ileqqusumik inatsisit tunngavigalugit aalajangiisoqassaaq.



MALITSEQARTITSINERMI KILLIFFIK

Aqqutissioqatigiinnerup kingorna ilaqutariittut aqqutissioqatigiinnermi isumaqatigiissu-taasimasut malitseqartinneqassapput. Malitseqartitsilluni ataatsimiinnerit ingerlanne-qartuartassapput, ataatsimiinnerni anguniagaalluni pilersaarussiaq atuutinneqarner-soq. Pilersaarussiaq qanoq ingerlava? Pilersaarussiaq ajunngila imaluunniit aqqittariaqarpa? Nutaanik apeqqutinik ersarissagassaqarpa? Ataqatigiissaarisartoq malitseqartitsilluni ataatsimiinnernut aggersaasussaavoq aamma isumagissasat tamaasa suliarissavai. Ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnermi ingerlatsinermik pilersaarut, *takuuk ilanngussaq 9*.

SUMI ILAQUTARIINNI AQQUTISSIOQATIGIINNEQ INGERLANNEQASSAVA?

Ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnermi ataatsimiinneq inissisimaffik meeqqamut arlaan-naannulluunniit attuumassuteqanngitsumi pissaaq toqqissisimanartumilu ingerlan-neqartassalluni. Aqqutissioqatigiinneq kommunemi/ isumaginninnermi ingerlatsivimmi imaluunniit ilaqutariit nammineq angerlarsimaffianni ingerlanneqartassanngilaq. Ilaqutar-iinni aqqutissioqatigiinneq pisinnaavoq ass. meeqqap atuarfiani, meeqperiviani, meeqqat ilaqutariillu sullissivianni il.il.

QAQUGUKKUT ILAQUTARIINNI AQQUTISSIOQATIGIINNEQ ATORNEQARSINNAAVA?

Ilaqutariinni aqqutissioqatigiinneq atorneqarsinnaavoq, isumaginninnermi siunnersortip meeraq ikiorneqarnissamik ikiorserneqarnissamillu pisariaqartitsisoq nalilerpagu. Ilinni-arsimasut allat aamma aqqutissioqatigiinnermik suliuniuteqarsinnaapput. Ilinniartit-sisuusinnaavoq, meeqperisuusinnaavoq imaluunniit ilaqutariinnik katsorsaasuusinnaall-luni.

ILAQUTARIINNI AQQUTISSIOQATIGIINNEQ SOORLU IMAATTUNI PISSUTSINUT ATONEQARSINNAAVOQ:

- ♥ Inuusuttunut naartusunut
- ♥ Angajoqqaat avissimaneranni
- ♥ Angajoqqaap toqunerani imaluunniit napparsimanerani
- ♥ Meeqqap angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarnerani
- ♥ Meeqqamik angerlartitsinermi
- ♥ Meeqqap aalajaatsumik atuarnissaa qulakkeerniarlugu
- ♥ il.il.

Ajornartorsiutit oqimaassusaat aalajangiisuussanngillat ilaqutariit ilaqutariinni aqqutis-sioqatigiinnissamik neqeroornissamut. Kisianni isumatsialaavoq periaaseq atorlugu suli-neq ilinniassagaani, aqqutissioqatigiinnermi ajornartorsiutit annertusivallaannginnerini aallartiffigissallugu.

ATUAGASSIANUT ALLATTUIFFIK ILAQUTARIINNI AQQUTISSIOQATIGIINNEQ

Ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnermut paasisaqarnerorusukkaanni, innersuussutigineqar-sinnaapput ataaniittut: atuakkat, nalunaarusiaq, filmi aamma nittartakkanullu innersuus-sissutit:

♥ Atuagaq: Familierådslagning, redigeret af Jytte Faureholm og Lis Lynge Brønholt.
Naqiterivik: Hans Reitzel.

♥ Atuagaq: Familieråd og nettverksråd, Sveinung Horverak (red.)
Naqiterivik: Universitetsforlaget.

♥ Qallunaat nunaanni ilaqutariittut aqqutissioqatigiinnermi nalilersuinerit immikkoortuisa aappaat »Det danske forsøg med Familierådslagning«.
Suliarinnittut Jytte Hansen, Thomas Haldbo Hansen aamma Bo Morthorst Rasmussen.
Saqqummiisoq: UFC Børn og Unge, aug. 2003.

♥ Nittartagaq: www.socialstyrelsen.dk

♥ Nittartagaq: www.bufetat.no

♥ Nittartagaq: www.centralraadgivningssenhed.gl

Norskit filmiat, »Saken Mina«, aqqutissioqatigiinnermi ingerlatsineq erseqqissumik takutippaa.

Filmi sananeqarsimavoq Barne- og ungdoms- og familiedirektoratet sept. 2010-mi.

Filmi »Mitt familieråd - en film for barn« aamma filmi »Familieråd - en film for foreldre, familie og nettverk«. Filmit marluullutik uannga sanane-qarsimapput Barne- ungdoms- og familiedirektoratet i Norge, aamma nassaarineqarsinnaapput uani YouTube, familieråd.

Qallunaat filmiat, »Familiens råd« uannga tapiiffigineqarluni sanane-qarsimavoq; Undervisningsministeriet, Egmond Fonden og Socialministeriet.

Filmi pisiarineqarsinnaavoq nittartakkami www.tvdokfilm.dk
250 kr.-it missaanik akeqarpoq.



ILAQTARIINNI AQQUTISSIOQATIGINNEQ PILLUGU ISUMAQTIGIISSUT

MEEQQAP AQQA

INGERLATSIVIUP TAAGUUTAA

MEEQQAP NAJUGAQARFIA

SULINIUTEQARTUP AQQA

MEEQQAP INUUP-NORMUA

SULINIUTEQARTUP OQARASUAATAATA NORMUA

ANGAJOQQAATUT AKISUSSAASUP AQQA

ATAQTIGIISSAARISUP AQQA

ANGAJOQQAATUT AKISUSSAASUP NAJUGAQARFIA

ATAQTIGIISSAARISUP OQARASUAATAATA
NORMUA

ANGAJOQQAATUT AKISUSSAASUP OQARASUAATAATA NORMUA

ANGAJOQQAATUT AKISUSSAASUP INUUP-NORMUA

Matumuuna isumaqtigiissutigineqarpoq periarfissaq piaarnerpaaq atorlugu ilaqtariinni aqputissioqatigiinnissaq qulaani meeqqamut taaneqartumut ingerlanneqassasoq, aammalu ataqtigiissaarisup atorfinitsineqarnissaa aqqissuussisussatut ilaqtariinni aqputissioqatigiinnerullu naammassineqarnissaanik qulakkeerinnittussatut.

Ataqtigiissaarisup suliassaasa ilagaat, ilaqtariit isumaqtigereernerisa kingorna, ilaqtattat sinneri, ilaqtataasut, inuillu attuumassutillit allat ilaqtariinni aqputissioqatigiinnissamut aggersarnissai, kiisalu aqqissukkamut suliassat allat.

Ilissi isumaqtigereerersa kingorna, ilissi ilanngullusi, ilaqtattat kammalaatillu sinnerlusi peqataasut, aammalu qulaani taaneqartoq suliniuteqartoq, kiisalu paasissutissiisooq ataaseq arlallilluuniit peqataassapput. Ataqtigiissaarisup peqataasussat tamarmik aggersassavai.

Isumaqtigiissummik uannga akuersinersi ataatsikkut akuersineruvoq, ataqtigiissaarisup paasissutissat pisariaqartut aggersakkanut ingerlatseqqissagai. Ilissi peqatigalusi isumaqtigiissutaareerpoq paasissutissat sorliit ingerlateqqinneqassanersut. Imaappooq ilaqtariittut aqputissioqatigiinnerup nalaani apeqputit arlallit akineqassapput.

Ilaqtariinni aqputissioqatigiinnerup ingerlanneqarnerani (ullormi ataatsimiffiusussami) peqataasussat tamarmik paasissutissanik pissapput, meeqqap ilaqtariillu inissisimannertunngasunik. Paasissutissat taakku ilissi meeqqatut/inuusuttutut ilaqtattatullu ilisimariissavasi.

TAKUUK: Ataqtigiissaarisup pissutsinut ilisimannilersimappat, meeqqap maannakkut alliarthoneranut aarlerinarsinnaasunik, kommunimut nalunaarnissaminik pisussaaitaavoq.

ULLOQ

MEERAQ/INUUSUTTOQ

ULLOQ

SULINIUTEQARTOQ

ULLOQ

ANGAJOQQAAT

ULLOQ

ATAQTIGIISSAARISOOQ

ILAQUTARIINNI AQQUTISSIOQATIGIINNEQ MEEQQAT INUUSUTTULLU

ATTAVEQAATAI ATORSIGIT

Illit ilaqquttatillu neqeroorfigitissimavusi ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnermut peqataa-nissassinut. Immikkoortumi uani paasisaqarnerusinnaavusi ilaqutariinni aqqutissioqati-giinneq suunersoq.

ILAQUTARIINNI AQQUTISSIOQATIGIINNEQ SUNAAVA:

Ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnermi ilaqutariit, ilaqquttat inuillu pingaarutillit katersuut-tarput, taakkulu ilagalugit ilaqutariit akunnerminni pilersaarusoqatigissapput.

Meeqqap inuusuttulluunniit akornani qanoq pisoqarnissaanik aqqutissiuussisussamik. Suliniuteqartoq (ass. isumaginninnermik siunnersorti) neqeroorsinnaavoq ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnissamik, meeqqamut inuusuttumulluunniit peqqissuseq, alliarторneq ineriartornerlu eqqasunnaraangat.

SOOQ ISUMATSIALAAVA?

Anaanatut ataatatullu ilaqquttatit qanigisatillu ataatsimoorlusi annertuumik qitornannut ilisimasaqartuuvusi. Ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnermi ilisimasatit tunngavigalugit ataatsimoorussamik qitornappit atugai pitsaanerulersissallugu pilersaarusiorsinnaavusi.

ILAQUTARIINNI AQQUTISSIOQATIGIINNERMUT PEQATAANEQ PILLUGU:

Immaqa annilaangalaarputit eqqarsarnartilluguluunniit ajornartorsiutisi allanit ilisi-malernerqarnissaannut. Misilittakkalli takutippaat, ilaqutariit aamma attaveqaqataasut annertuumik peqataarusunnerat ikiunermut misileeqataarusunnerat. Ilaqutariit, ilissitulli siulliullutik, ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnermut misiliisimasut, nalinginnaasumik pilersaarusanut iluarinnittarput.

QANOQ ILAQUTARIINNI AQQUTISSIOQATIGIINNEQ INGERLANNEQARTARPA?

- ♥ Ilaqutariittut aqqutissioqatigiinnermut peqataanissamut isumaqataaereerussi, suliniuteqartoq peqatigalugu apeqqusiussaasi, ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnermi eqqartugassassinik aaqqiiniagassasilu.
- ♥ Kommuni ataqatigiissarisoq ataatsimiinnermut piareersaatillugit atortarpei. Ataqati-giissarisartup ilaqquttassinik attaveqaatissinnullu pulaassapput, taakku ilissi ataatsimiinnernut peqataatikkusutasi susoqarnissaanik piareersarlugit.
- ♥ Meeqqat inuusuttullu tamarmik ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnermi peqataasut, tapersersortilerneqartussapput, oqaatigerusutaminnik oqarnissaannik ikiuisussamik. Tapersersortip ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnerup ingerlanerani meeqqamut inuusuttumulluunniit tapersersuisussamik..
- ♥ Ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnerit ingerlanneqassapput. Meeraq inuusuttorluunniit ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnermi nalinginnaasumik peqataasarput, pingaaruteqarpoq meeqqap imaluunniit inuusuttup qitiutinneqarnissaa.

ILAQUTARIINNI AQQUTISSIOQATIGIINNERMI SUSOQARTARPA?

IMMIKKOORTOQ 1: PAASISSUTISSAT

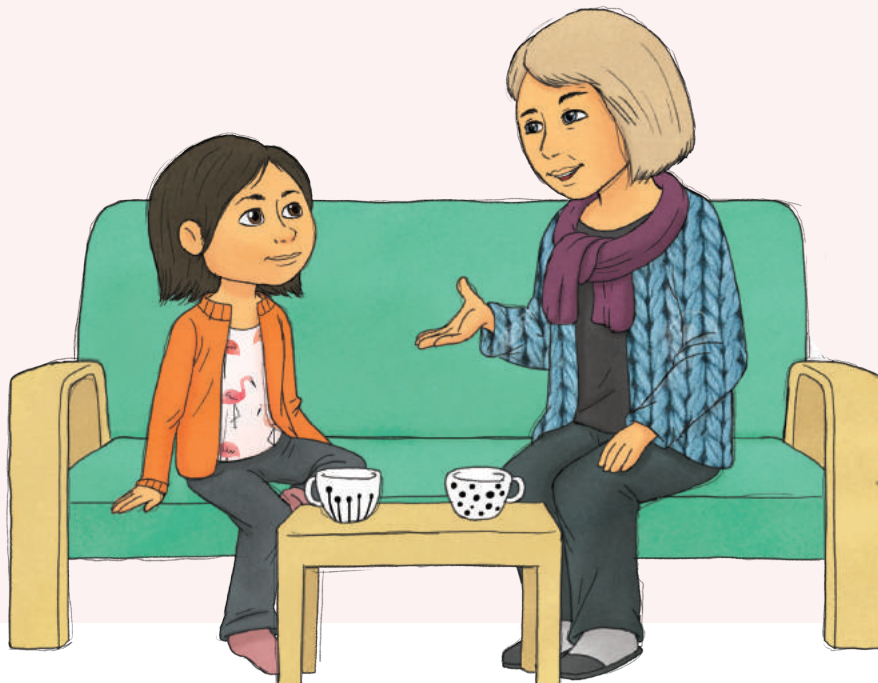
Tassani ilinniarsimasut aggersarneqarsimasut meeqqap inuusuttulluunniit qanoq issusaa-nik oqaluttuartarput. Ass. isumaginninnermik siunnersorti aamma klassip ilinniartitsisua, imaluunniit allat ataqatigiissarisooq peqatigalugu aamma/imaluunniit suliniuteqartup aggersarsimasai. Pisussaq sioqqullugu ilisimariissavarsi ilinniarsimasut oqaasissaat. Periarfissiissutigineqassaaq meeqqap inuusuttulluunniit ilaqutaanit aamma attaveqaqa-taaniit ilinniarsimasut saqqummiussaannut erseqqissaataasunik apeqquteqarnissaq.

IMMIKKOORTOQ 2: ILAQUTARIIT NAMMINEQ OQALOOQATIGIINNERAT

Ilaqutariit attaveqaqataasullu kisimiillutik apeqqutinut tunngatillugu isummatik eqqar-tussavaat. Anguniagaavoq pilersaarusioneq, qitornassinnut iluaqutaasussatut sanane-qarnissaa. Piffissangaatsiaq atorneqarsinnaavoq pilersaarummik isumaqatigiillusi pilersitsisinaanissarsi. Suliniuteqartoq ataqatigiissarisorlu suliap ingerlanerani ise-qquneqarsinnaapput, ajornartuussagussi imaluunniit ikiorneqarnissamik pisariaqartitsi-gussi, kisianni ataatsimiinnermi immikkoortoq 2-mi peqataassanngillat.

IMMIKKOORTOQ 3: PILERSAARUTIP EQQARTORNEQARNERA

Ilaqutariillusi attaveqaatisilu isumaqatigiillusi pilersaarusioreerussi, ataqatigiissarisooq suliniuteqartorlu ataatsimiinnermut aggersassavasi. Tamatuma kingorna eqqartussa-vasi, qanoq ilillusi pilersaarut ingerlatseqqissinnaanerlugu, aamma ataqatigiissarisup isummerfigissavaa pilersaarusiaq akuerineqarsinnaanersoq. Naggataatigut tamassi isu-maqatigiissaasi qaqugu tulliani nutaamik ilaqtariinni aqputissioqatiginnermi naapeqqis-sallusi, eqqartorniarlugu pilersaarusiap piviusunngortinnera qanoq ingerlanersoq.



ILAQUTARIINNI AQQUTISSIOQATIGIINNEQ MEEQQAT INUUSUTTULLU ATTAVEQAATAI ATORSIGIT

Ilaqutariinni aqutissioqatigiinnermut tapersersortitut aggersarneqarputit, ataatsimiinnermi ingerlatsisutut imaluunniit imaqarniliortutut. Immikkoortumi uani paasisaqarfigisinaavat, ilaqutariinni aqutissioqatigiinneq suunersoq aamma illit atuuffiit suunersoq.

ILAQUTARIINNI AQQUTISSIOQATIGIINNEQ SUNAAVA:

Ilaqutariinni aqutissioqatigiinnermi ilaqutariit allallu ilaqutariit attaveqaqataanni pingaarutillit katersortarput, pilersaarusoqatigiinniarlutik, meeqqap inuusuttulluunniit akornani qanoq pisoqassanersoq. Suliniuteqartoq (ass. isumaginninnermi siunnersorti) neqeroorsinnaavoq ilaqutariinni aqutissioqatigiinnissamik, meeqqamut inuusuttumulluunniit peqqissuseq, alliartorneq ineriartornerlu eqqasunnaraangat.

TAPERSERSORTIP ATUUFFIA:

Meeqqamut inuusuttumulluunniit qitiutinneqartumut ataatsimiinnerit takisuut artornarsinnaapput ajuallannarsinnaallunilu. Taamaattumik meeqqat inuusuttullu tamarmik ilaqutariinni aqutissioqatigiinnermi tapersersortimik toqqaassapput, ataatsimiinnermi peqataasussamik oqaasissaannillu oqarnissaannik ikiuisussamik. Tapersersortip ilutigalugu eqqumaffigissavaa aqutissioqatigiinnermi meeraq qanoq innersoq.

TAPERSERSORTITUT PISUSSAAVUTIT:

- ♥ Meeraq inuusuttorluunniit isumagissaavat, ilaqutariinni aqutissioqatigiinnerup aallartinginnerani, ingerlanerani kingornalu.
- ♥ Meeraq inuusuttorluunniit nammineerluni isummani anninniassammagu aalajangiisoqarnerani ikioruk.

Ataatsimiinnerup aallartinginnerani meeraq inuusuttorluunniit naapissavat. Tassani paasissavat qanoq ilillutit ikiorsinnaanerlugu. Pingaaruteqarpoq meeraq inuusuttorluunniit oqaloqatigissagit, ataatsimiinnissaq sumut tunnganersoq, suullu eqqartorneqassanersut. Ataatsimiinnerup kingorna meeraq inuusuttorluunniit paasisaqarnissaminut ikiorneqarnissaminik pisariaqartitsisinnaavoq, suut aalajangiissutigineqarnersut, immaqa aamma soq taamak inerneqarnersoq, kiisalu meeqqap inuusuttulluunniit kissaatiginngisaatut inerneqannginnersoq.

ATAATSIMIINNERMIK INGERLATSISUP ATUUFFIA:

Ataatsimiinnerup immikkoortuata aappaanni ataatsimiinnermik aqutsisup atuuffittut isumagissavaa peqataasut tamarmik oqarsinnaanerat – aamma meeraq inuusuttorluunniit.

IMAQARNILIORTUP ATUUFFIA:

Ataatsimiinnerup siunertaraa pilersaarusiornissaq, meeqqap inuusuttulluunniit atugaanik pitsannguisussanik. Imaqarniliortutut akisussaaffigaat erseqqissumik aaqqiissutitut siunnersuutit allattornissai.

ILAQUTARIINNI AQQUTISSIOQATIGIINNERMI SUSOQARTARPA?

IMMIKKOORTOQ 1: PAASISSUTISSAT

Uani ilinniarsimasut aggersarneqarsimasut oqaluttuaraat meeqqap, inuusuttulluunniit qanoq issusaa. Ilinniarsimasut ass. ukuusinnaapput, isumaginninnermi siunnersorti imaluunniit klassip ilinniartitsisua, imaluunniit alla ilaqutariit aggersagaat. Piffissaqartinneqassaaq ilaqutaanit aamma meeqqap inuusuttulluunniit attaveqaataanniit paasissutissanik ilinniarsimasut saqqummiussaannut apeqqarissaarnissaq.

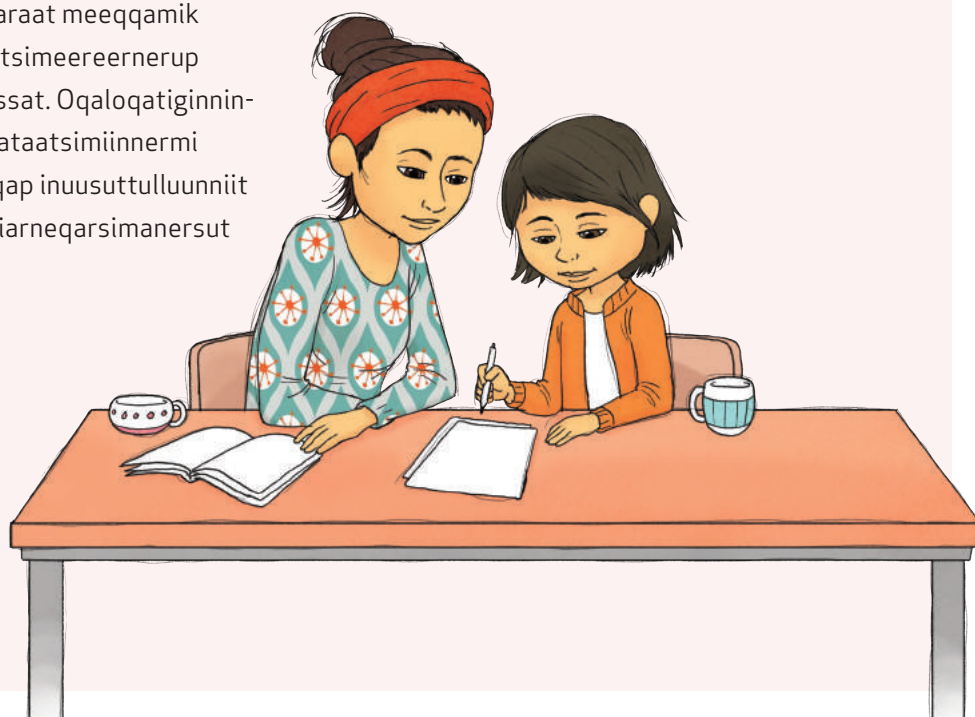
IMMIKKOORTOQ 2: ILAQUTARIIT NAMMINEQ OQALOQATIGIINNERAT

Ilinniarsimasut saqqummeereernerisa kingorna ilaqutariit attaveqaataasullu kisimiillutik apeqqutinut tunngatillugu isummatik eqqartussavaat. Anguniagaavoq pilersaarusionerq, qitornassinnut iluaqutaasussaasoq. Isumaqatigiillusi pilersaarusionermit piffissangaatsiaq atorneqarsinnaavoq. Suliniuteqartoq aamma ataqatigiissarisartoq suliaqarnermi aggersarneqarsinnaapput, ajornartuussagussi imaluunniit ikiorneqarnissamik pisariaqartitsigussi, kisianni ataatsimiinnermi immikkoortoq 2-mi peqataassanngillat.

IMMIKKOORTOQ 3: PILERSAARUTIP EQQARTORNEQARNERA

Ilaqutariillusi attaveqaatisilu isumaqatigiillusi pilersaarusioreerussi, ataqatigiissaarisog suliniuteqartorlu ataatsimiinnermut aggersassavaasi. Tamatuma kingorna eqqartussavarsi, qanoq ilillusi pilersaarut suliaralugu ingerlatseqqissinnaanerlugu. Naggataatigut tamassi isumaqatigiissaasi qaqugu tulliani nutaamik ilaqutariinni aqutissioqatigeeqqis-sanerlusi, eqqartorniarlugu pilersaarusiap atuunna qanoq ingerlanersoq.

Tapersersuisutut suliasaraat meeqqamik inuusuttumilluunniit ataatsimeereernerup kingorna oqaloqateqarnissat. Oqaloqatiginninnermi qitiutinneqassaaq ataatsimiinnermi eqqartorneqartut, meeqqap inuusuttulluunniit kissaataasa naammassiniarneqarsimanersut kaaviiarnagit.



ILAQUTARIINNI AQQUTISSIOQATIGIINNEQ MEEQQAT INUUSUTTULLU ATTAVEQAATAI ATORSIGIT

Ilinniarsimasutut ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnissamut aggersarneqarputit paasissutissiisussatut. Qupperakkami uani atuarsinnaavat ilaqutariinni aqqutissioqatigiinneq suunersoq aamma paasissutissiisartutut atuuffiit qanoq innersoq paasissallugu.

ILAQUTARIINNI AQQUTISSIOQATIGIINNEQ SUNAAVA:

Ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnermi ilaqutariit katersuuttarput, ilagalugit ilaqutariit nammineq attaveqaataasullu akornanni pingaarutillit, meeqqap inuusuttulluunniit akornani qanoq pisoqarnissaanik pilersarusioqatigiissapput. Suliniuteqartoq (ass. isumaginninnermik siunnersorti) neqeroorsinnaavoq ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnissamik, meeqqamut inuusuttumulluunniit peqqissuseq, alliartorneq ineriartornerlu eqqasunnartoqaraangata.

SOOQ ISUMATSIALAAVA?

Ilaqutariit attaveqaataasullu meerartaminnut ilisimasaqarluartuupput. Ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnermi ilisimasaq taanna tunngavittut atorneqarsinnaavoq meeqqamut inuusuttumulluunniit pissuseq pitsaanerulersissallugu, pilersarusiornermi. Ilaqutariinni aqqutissioqatigiinneq aamma avitseqatigiiffiuvoq, ilaqutariit tusarniarfigisinnaavatsit qanoq ilinniarsimasutut meeraq inuusuttorluunniit isigineqarnerseq. Ilaqutariit isumalluutinnut takusannut, eqqasuutigisaannut apeqqusiinnaapput. Misilittakkat takutippaat paasissutissat ilinniarsimasuniit pingaaruteqartut, ilaqutariit pitsaanerpaamik pilersarusiussappata.

ILLIT QANOQ ILIUSSAVIT?

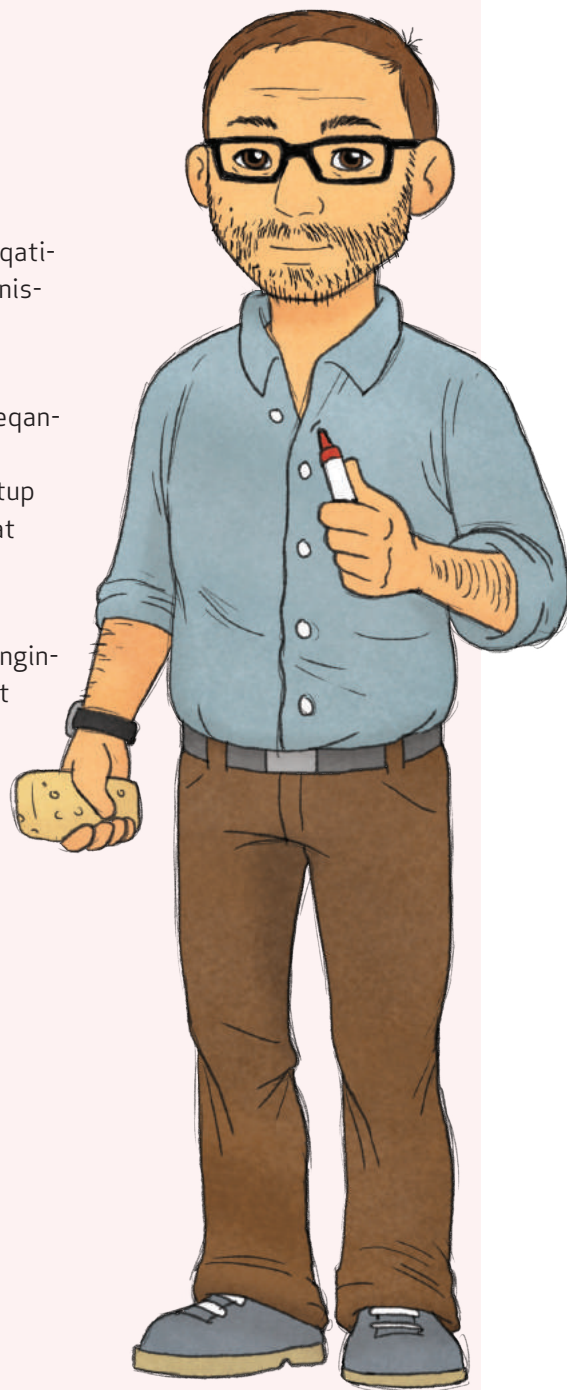
Oqaluttuarissavat meeraq inuusuttorluunniit qanoq isiginerlugu. Saqqummiussanni qituitissavatit isumalluutit, kisianni aamma oqaluttuarissavatit suut eqqasuutiginerlugit. Attaveqaataasunut assigiimmik ilisimasanik tunisinissamik peqataassaait, pingaarnerusumik meeqqap inuusuttulluunniit inuunermini atugai, ulluinnarni takuneq ajugaat pillugit.

Saqqummiineq erseqqissumik paasissutissiisaaq. Annilaangasoqaqqunagu, meeqqap inuusuttulluunniit aamma angajoqqaat siumoortumik ilisimassavaat qanoq oqarniarnersutit. Ilaqutariit aqqutissioqatigiinnginnerini pinerit tamaasa saqqummiussasaaq ilaqutariinnut nassuiartassavat.

Isumassarsiatsialaavoq saqqummiussassavit assinganik ilaqutariinnut nassarnissat (annerpaamik qupperneq A4 ataaseq), ilaqutariit taakkuinnaallutik eqqartuinissaminnut atatillugu qanoq iliorsinnaanerlutik eqqarsaatigisinnaaniassammassuk.

QANOQ ILAQTARIINNI AQQUTISSIOQATIGIINNEQ INGERLANNEQARTARPA?

- ♥ Suliniuteqartoq angajoqqaat aamma meeraq inuusuttorluunniit peqatigalugit apeqqusiussaaq, eqqartorneqartussaasut aaqqiiffiqineqarnissaannik siunertalimmik.
- ♥ Kommuniq ataqatigiissaarisartut pisortanut ilaqutariinnullu attaveqanngitsut ataatsimiinnernut piareersaasutut atortarpei. Ataqatigiissaarisartup ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnermi ilaqutariit peqataatikkusutaat pulaassavai susoqarnissaanillu siumut ilisimatillugit.
- ♥ Ataatsimiinneq ingerlanneqassaaq. Meeraq inuusuttorluunniit nalinginnaasumik ataatsimiinnermut peqataasassapput, pingaaruteqarmat meeqqap inuusuttulluunniit isumaata qitiutinneqarnissaa.



ATAATSIMIINNERMI SUSOQARTARPA?

IMMIKKOORTOQ 1: PAASISSUTISSAT

Uani suliniuteqartoq paasisutissiisorlu meeqqap inuusuttulluunniit qanoq inissisimane-ranik oqaluttuarinnittuupput.

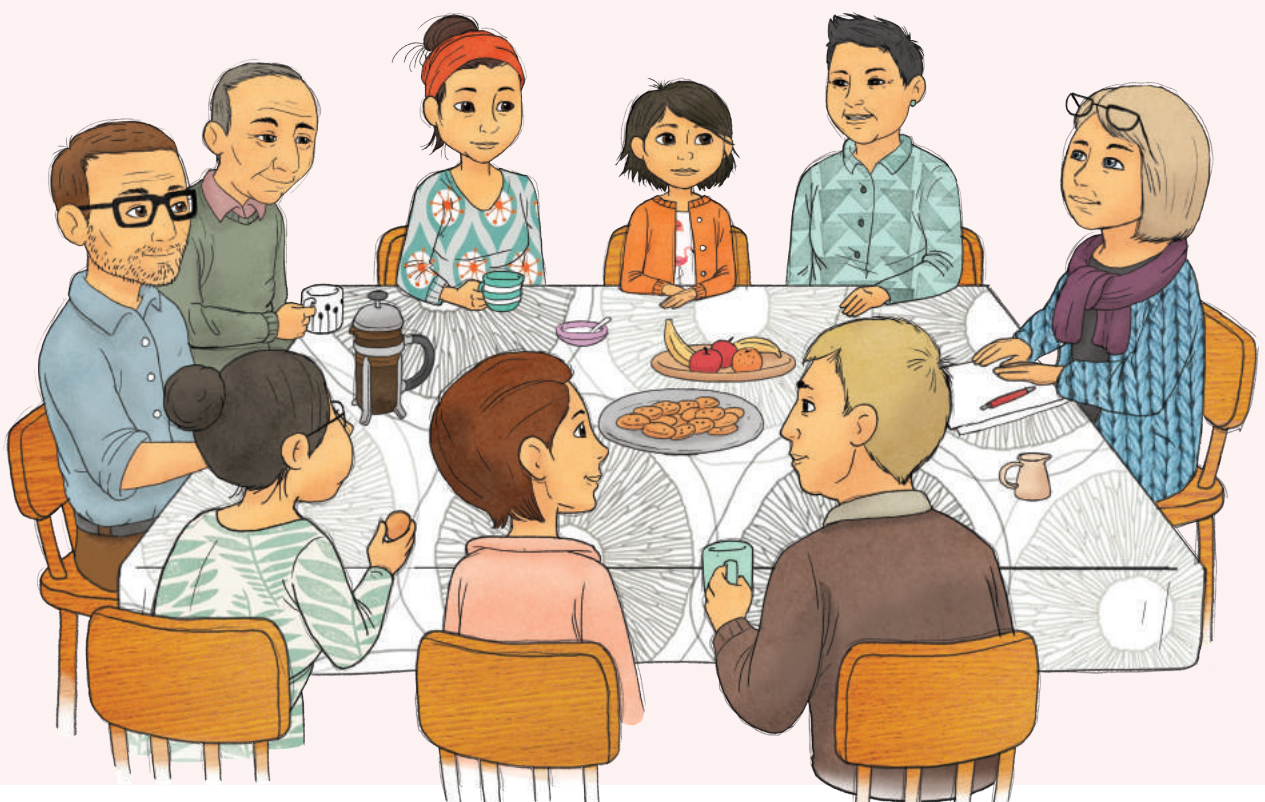
Ass. isumaginninnermi siunnersorti aamma klassip ilinniartitsisua, imaluunniit allat ilaqtat aggersarsimasinnaavaat Ilaqutariit ersarissaataasunik ilinnut imaluunniit ilinniarsimasut peqataasut saqqummiussaannut apeqquteqarsinnaanerit periarfissaqartinneqassaaq.

IMMIKKOORTOQ 2: ILAQUTARIIT NAMMINEQ OQALOQATIGINNERAT

Ilinniarsimasut saqqummeereernerisa kingorna, ilaqutariit attaveqaataasullu kisimiillutik apeqqutinut tunngatillugu isummatik eqqartussavaat. Anguniagaavoq pilersarusiorneq, meeqqamut iluaqusiissasoq. Piffissangaatsiaq atorneqartarsinnaavoq isumaqatigiillusi pilersarusionermut. Suliniuteqartoq aamma ataqatigiissarisoq suliaqarnermi aggersar-neqarsinnaapput, ajornartuussagussi imaluunniit ikiorneqarnissamik pisariaqartitsigussi, kisianni ataatsimiinnermi immikkoortoq 2-ni peqataassanngillat.

IMMIKKOORTOQ 3: PILERSAARUTIP EQQARTORNEQARNERA

Ilaqutariullusi attaveqaataasusilu isumaqatigiillusi pilersarusioreerussi, ataqatigiis-sarisartoq suliniuteqartorlu ataatsimiinnermut aggersassavasi. Tamatuma kingorna eqqartussavarsi, qanoq ilillusi pilersaarut suliaralugu ingerlateqqissinnaanerlugu. Nagga-taatigut tamassi isumaqatigiissaasi qaqugu tulliani nutaamik ilaqutariinni aqutissioq-tiginnermi naapeqqissallusi, eqqartorniarlugu pilersarusiap piviusunngortinnera qanoq ingerlanersoq.



PAASSISUTISSIISUMUT NAJOQQUTASSIAQ

Ilaqutariinni aqutissioqatigiinnermut paasissutissiisutut aggersarneqaruit, assigiinngitsunik periutsinut sinaakkuteqarpoq eqqumaffigisassannik.

Ilaqutariinni aqutissioqatigiinnerni angajoqqaatut akisussaasumut siumut oqaatigineqarsimangitsunik oqarnissaq inerteqqutaammat, isumassarsiatsialaavoq naatumik allattariarsukkamik saqqummiussassaliornissaq, pinaveersaarniarlugu ilisimaneqariinngitsunik oqartuunnginnissaq.

Saqqummiussassat nalilersuinernik aaqiissutitut imaluunniit iluarsiiisutitut siunnersuutitik imaqaqqusaanngilaq.

Aamma paatsoorutaasinnaasunik ilalinnik imaluunniit ilinniakkap oqaasiinit imaqaqqusaanngilaq.

Piumasaqaatinut unnersuussisoqarsinnaavoq, meeqqamut inuusuttumulluunniit sunniutaasunik, kisianni »avinnerup kingorna« atorneqassanngilaq, taarsiullugu allagit »qaamatit 3-4 kingulliit«, imaluunniit piffissaq tamatumunnga tunngasoq.

Pingaaruteqarpoq, ersarissumik aamma arlaannaannulluunniit atanngitsumik, illit eqqausuutigisatit, meeqqap inuusuttulluunniit ajornartorsiutaasa suuneri allaaserineqarnissaat.

Saqqummiussa q meeqqap inuusuttulluunniit piginnaasaanik imaqaassapput.

Eqqumaffigissavat meeraq inuusuttorluunniit allaaserissagakku – angajoqqaajunngitsut.

Anguniakkat misissoruk!

Erseqqarissumik nassuiaagit!

Paasissutissiisutut alloriarnermi 1-imi peqataassaait, ilaqutariinni aqutissioqatigiinnermi, aamma sapinngisamik alloriarnermi 3-nni. Ilaqutariit pilersaarussiaat allattugaq ilaqutariinni aqutissioqatigiinneq naammassippat, angajoqqaatut akisussaasoq akuersisimappat, assinganik tunitissaait.

ILAQUTARIINNI AQQUTISSIOQATIGIINNERMUT TIKILLUARIT

Piffissaq: Sisamngorneq 13. nov. 2014 nal. 17.00.

Piffik: Meeqqanut ilaqutariinnullu sullissivik C. P. Holbølsvej 8.

Arnannguaq

Nivi, ataatsimiinnermik ingerlatitsisoq

Jaaku

Piitaaraq, tapersorteq

Julianna

Mariita

Nina, imaqarniliuisoq

Ujuut

Marlene Krogh, isumaginninnermut siunnersorti

Jukku Heilmann, klassip ilinniartitsisua

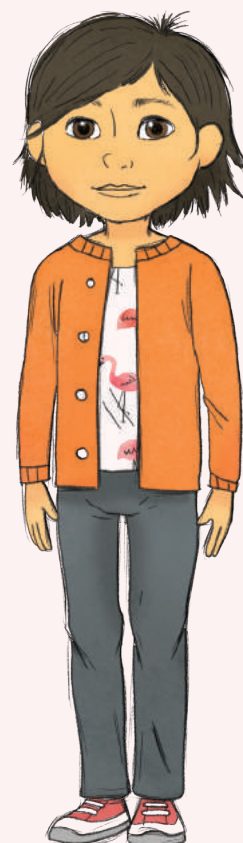
Maria Forberg, ataqatigiissaarisooq

ILAQUTARIINNI AQQUTISSIOQATIGIINNERMUT APEQQUTIT

- ♥ Qanoq pisoqassava Arnannguup atuarfini paarillualissappagu?
- ♥ Qanoq Arnannguaq atuarfimmi akerlerinninnginnissaanik ikiorneqarsinnaava?
- ♥ Ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnermi apeqqutit nerrivimmiikkumaarput.
- ♥ Mariap nerisassat, iggisissat aamma kaffi isumagiumaarpai

TAKUNISSASSINNUK QILANAARPUNGA

Arnannguaq



ATAQATIGIISSAARISUTUT SUUT EQQAAMASSAVIGIT?

- ♥ Inunnut takkuttussanut naammattunut piareersaaneq
- ♥ Matumi tikilluaqqusineq, eqqaamallugu tamaasa ilisarimagakkit
- ♥ Pappilissanik allaatissanillu isumaginnineq

Tikilluaqqusineq + paasissutissat naleqquttut:

- ♥ Pujortarneq
- ♥ Perusuersartarfiit
- ♥ Nerisassat
- ♥ Piffissat killiliussat

Aallartinnginnermi qulakkeeruk ataatsimiinnerup aallartinnginnerani ingerlatitsisussa, imaqarniliuisussa aamma meeqqamut inuusuttumulluunniit tapersersuisoq peqataanersut.

- ♥ Atorfillit ilisaritikkit
- ♥ Peqataasut imminnut ilisariteqqukkit
- ♥ Naatsumik oqaluttuariuk alloriarnerit pingasut qanoq ingerlassanersut
- ♥ Pilersaarutip kopeerneqarnera



SULINIUTEQARTUTUT SUUT EQQAAMASSAVIGIT?

KILLIFFIK 1:

- ♥ Nuannaarutigaarput takkukkassi
- ♥ Misilittakkat tunngavigalugit aamma meeqqamut pitsaalluinnarpoq inersimasut peqataaniarlutik takkukkaangata, meeqqamullu takutillugu meeraq pillugu peqataanertik
- ♥ Sooq maaniippugut? Meeraq inuusuttorluunniit aamma angajoqqaat isumaqatigiinnerannit. Isigikkit

Ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnermi malittarisassat:

- ♥ Pissuserissaartumik oqaloqatigiinneq
- ♥ Siumut isigineq
- ♥ Pereersimasut maanga killilersigit, siumullu ingerlariaqqillusi
- ♥ Qaqugu naapeqqissaagut?
- ♥ Ilaqutariinni aqqutissioqatigiilluarisi

KILLIFFIK 2:

- ♥ Apeqquteqartoqarnissaanut piareersimaneq

KILLIFFIK 3:

- ♥ Pilersaarusiamik misissuineq – apeqqutiliat pilersaarutillu ataqatigiissaarnerinik qulakkeerinnineq
- ♥ Tusaajuk – imaluunniit pilersaarusiaq tamakkiisumik atuaruk. Kingorna immikkoortumiit immikkoortumut
- ♥ Silamukarnissaq/ anillannissaq ajornanngilaq
- ♥ Meeraq inuusuttorluunniit aamma angajoqqaat isigikkit, – apeqqutigiuk pilersaarusiaq qanoq igineraat
- ♥ Sulilluarsimanerannik nersualaakkit akuersaarlugillu
- ♥ Ullormik nutaamik malitseqartitsiffissamik ulluliigitsi



ILAQUTARIINNI AQQUTISSIOQATIGIINNERUP INGERLANISSAANUT PILERSAARUT

Naliliisimavutit ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnissaq ilaqutariinnut naleqquttuusoq.

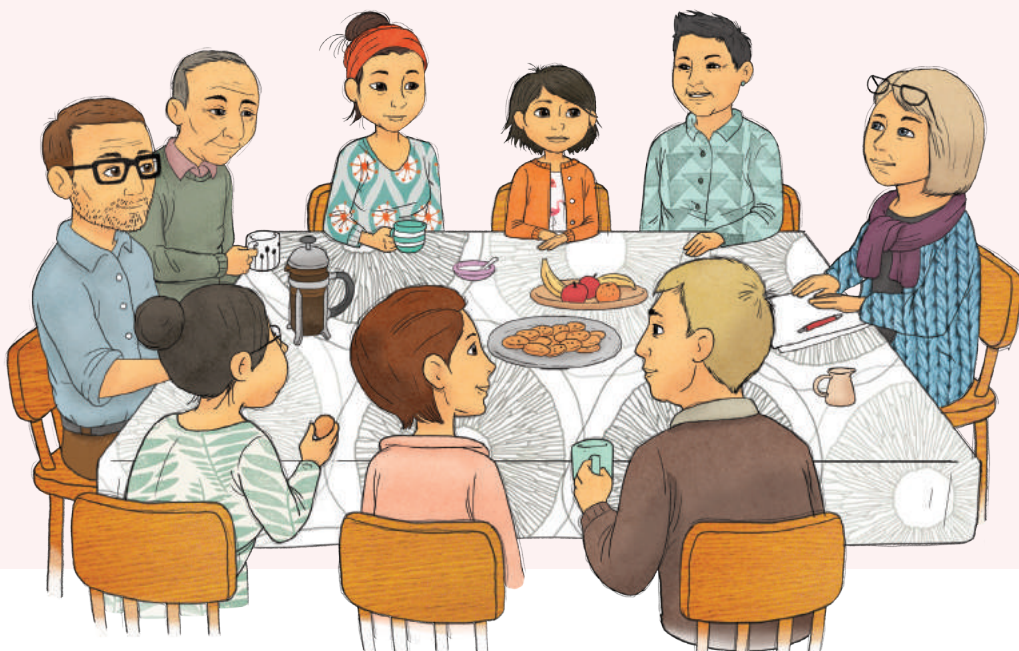
Illit nammineerlutit una inissikkusuppat:

Allannguutit suut meeqqamut inuusuttumulluunniit kissaatigaakka?

KIISALU MAKKUA TULLINGUUTISSAPPUT:

- 1: Ilaqutariinnut ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnissamik paasissutissiineq. Uani isumasarsialsialaavoq quppersagaqqamik tuninissai. Ilaqutariinnut neqeroorutigisinaavat ullut arlalialunnguit eqqarsaatigeqqullugu. »Aqagu akuersaarneri ullumi naaggaarnermiit ajunnginneruvoq«. Ilaqutariit »akuerseriarpata«, ingerlanissamut pilersaarut ingerlateqqissavat.
- 2: Maannakkut ajornartorsiut erseqqissarneqassaaq, apeqqutinut tunngaviummat, ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnermi isummerfigisassaat. Pingaaruteqarpoq angajoqqaat aamma meeqqap inuusuttulluunniit ajornartorsiutiminik oqaluttuarisimasai aalaavigsallugit.
- 3: Meeraq inuusuttorluunniit aamma angajoqqaat peqatigalugit apeqqutit suliarineqassapput. Annerpaamik apeqqutit 3-4-at. Apeqqutit erseqqarissapput paasiuminarluttillu – aamma ungasinnerulaartumik ilaqtutanut immaqqa sionratigut ajornartorsiutinik tusagaqarsimangitsunut.
- 4: Eqqaamassavat meeraq inuusuttorluunniit ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnerup suuneranik oqaloqatigissagakku. Tamanna pisinnaavoq meeqqamik inuusuttumilluunniit ilisarimannereersoq peqatigalugu. Ilaatigut oqaluttuarissavat ataqatigiissaarisartumit pulaartoqarumaartoq aamma ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnermi suut oqaluuserineqassanersut (apeqqutit)
- 5: Pingaaruteqarpoq meeraq inuusuttorluunniit aamma angajoqqaat ilisimatinneqarnissaat, meeqqap inuusuttulluunniit ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnermi qitiutinneqarnera, aamma inersimasut assortuunnissaat akerleriissutaasimasinnaasunillu pisoqqanik ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnermi qqinneqarnissaat inerteqqutaasoq.
- 6: Ataqatigiissaarisartooq attavigineqassaaq piffissamillu akunnissinni isumaqatigiissuteqassaasi, ilaqutariinni aqqutissioqatigiinneq sumi ingerlanneqarsinnaanersooq ilussinni qulakkiissallusiuk.
- 7: Tamaalilluni ilaqutariit ataatsimeeqatiginissaat isumaqatigiissutigineqassaaq, tassani ataqatigiissaarisartooq ilisaritissavat. Illit ataatsimiititsisuussaatit. Ilaqutariit peqatigalugit ataqatigiissaarisartumut isumaqatigiissut misissussavarsi atsiortugulu.

- 8: Pingaaruteqarpoq qulakkiissallugu ataqatigiissaarisup apeqqutit paasilluarsimassagai, taassuma ungasinnerulaartumik ilaqtuttat ornittassammagit apeqqutillu saqqumiullugit.
- 9: Ataatsimiinnermi tassani ilaqtariinni aqutissioqatigiinnerup ingerlanneqartarnera oqaluttuarissavat: Sunaana aallarterippat aamma maannakkut qanoq pisoqassava. Ataqatigiissaarisoq pappilissamik apeqqutinik aamma sinaakkutassanik pissaaq, sinaakkutassanik peqarpat. Ataqatigiissaarisoq suliamut tunngasunik allanik ilinnit pissarsissanngilaq. Pingaaruteqarpoq ilaqtariit ataqatigiissaarisoq » pisortanit sullisutut« ilaasutut misigissanngikkaat.
Ass. isumassarsiatsialaavoq ataatsikkut ataatsimiinnermut ornigutinninnissarsi. Taamatuttaaq naleqquttuuvoq illit ingerlaqqaarnissat, ataqatigiissaarisartoq ilaqtariillu qimallugit, ataatsimoorlutik isumannaarniassammassuk kina ilaqtariinni aqutissioqatigiinnermi peqataassanersoq.
- 10: Ataqatigiissaarisoq attavigineqarneraniit qaammat ataaseq qaangertinnagu ilaqtariinni aqutissioqatigiinneq ingerlanneqartariaqarpoq. Suliniuteqartoq ataqatigiissaarisumiik allakkatigut qaaqquisummik aggersarneqassaaq.
Ataqatigiissaarisup inimik ataatsimiiffissamik pissarsinissaq aamma nerisassanik iggissanillu isumaginnissaaq. Ataqatigiissaarisup suliassaraa ilaqtuttat oqaloqatigisallugit, kina tapersersuisussatut inississanersoq, ataatsimiinnermi ingerlatsisuussasoq aamma imaqarniliortuussasoq.
- 11: Illit suliassaraat ilisimatitsisussat attavigissallugit aamma suliassaannik erseqqissaasallutit. Tassani pingaaruteqarpoq erseqqissassallugu aqutissioqatigiinnermi oqaluttuanik nutaanik oqaluttuarsinnaannginnerat. Oqaluttuaat tamarmik aqutissioqatigiinnermi ilaqtariinnut nassuiarneqareersimassapput. Aaqqiissutissatut siunnersuutinik aamma qaqitseqqusaanngillat.
»Paasissutissiisutit najoqqutaat«-nik kopiinik tunisinnaavatit.



ILAQUTARIINNI AQQUTISSIOQATIGIINNEQ PINGASUNIK KILLIFFEQARPOQ:

KILLIFFIK 1:

Killiffik 1-ip anguniagaa – paasissutissiinermut tunngassuteqarpoq – paasissutissiisut (illit ilanngullutit) ilisimasaminnik aamma nalilersuinerminnik tapiinissaat, taamaalilluni ilaqutariit ilaquataasa paasissutissat piviusut tamakkerlugit pissarsiarereersimanissaat pingaaruteqarpoq, meeqqamut pilersaarusiornissaminnut aallaaviussammata taamaalil-lutik ungasinnerulaartumik ilaquttat periarfissaqalissallutik apeqqarissaarnissaminnut. Paasissutissiisooq ungasinnerulaartumi ilaqutariillu assortuussutigissanngilaat qanoq ajornartorsiutit inaarneqassanersut. Paasissutissiisooq aaqqiissutissanik siunnersuute-qaqqusaanngilaq.

Ataqatigiissaarisup tikilluaqqusereerpat aamma peqataasut imminnut ilisaritereerpata, avataaniit paasissutissiisussat paasissutissiissapput.

Tamatum kingorna illit naatsumik ilisimasatit paasissutissiisutigissavatit.

Nalinginnaasutut misinnassaaq tassani apeqqutit sinaakkutaasullu saqqummiukkukkit.

Ataqatigiissaarisup isumagereermagit apeqqutit sinaakkutillu takussutissatut agguaa-simanissai peqataasunut.

Pingaaruteqarpoq erseqqissassallugu meeraq qitiutinneqarmat, aamma »inerteqqutaasoq« aaqqiagiinngissutit pisoqqat eqqartorneqarnissaat.

Apeqqutit saniatigut eqqaamassavat ungasinnerulaartumik ilaquttat qinnuigissagakkit, qaqugu pilersaarusiartik malitseqartissaneraat aalajangereeqqullugit.

Pinerit tamaasa malitseqartitsisoqartassaaq. Periarfissanngorpoq ilaqutariit paasissutissiisunut ilinnullu itinerusunik apeqquteqarnissaannik, kisianni oqallinnermik aallartit-sineq inerteqqutaavoq.

ATAQATIGIISSARISORLU INI QIMASSAVARSI

KILLIFFIK 2:

Ilaqutariit attaveqaatillu nammineerlutik immikkoortuat. Maannakkut nammineerlutik eqqarsaatitik aallartissavaat. Ilaqutariit aggersarsinnaavaatit paasissutissanik apeqqutitut akissutissiinissannut. Uani killiffimmi pingaaruteqarpoq oqallinnermik aallartittoqanginnissaa. Taamaattumik ini qimassavat apeqqutit akereerukkit.

KILLIFFIK 3:

Ilaqutariit attaveqaataasullu isumaliutiginninnertik naammassippassuk pilersaarusiaq ilinnut saqqummiunneqassaaq. Qulakkiissavat pilersaarusiap piviusuunissaa, (naammanngilaq aalajangersimappassuk Angutitsiaq ullut tamaasa atuarfimmumt ingiaqatigineqartarnissaa, kiap ingiaqatigissaneraa aalajangerneqarsimanngippat), aamma ilaqutariit tamarmik pilersaarusiamut isumaqataassapput.

Pisariaqartilersinnaassavat piffissami sivikitsup iluani ungavalaarlutit pilersaarusiap imarisaanik isummernissat.

Aamma pisariaqartissinnaassavat sullissivimmi pisortap attaviginissaa, atugassanik akuersissummik tunisisoqassappat, illit piginnaaffiginngisannik. Eqqaamajuk sullissivimmi pisortaq isumaqatigiissuteqarfigeriissallugu aqutissioqatigiinnerup nalaani attavigineqarsinnaaneranik periarfissaqassasoq.

Pilersaarusiap immikkoortuisa ilai erseqqinngitsutut nalilersimagukku, ilaqutariit uterfigeqqissinnaavatit piumaffigalugillu erseqqissaanermumt piffissamik atuisariaqartut. Tassani pingaaruteqarpoq illit ataqatigiissaarisartorlu inimit piaartumik qimagunnissarsi.

Ilaqutariinni aqutissioqatigiinnermi aallaaviuvoq ilaqutariinnit pilersaarusiaq akuerineqarnissaa.

Ataqatigiissaarisup pilersaarusiaq kopeerlugu peqataasunut tamanut agguaatissavaa. Pitsaaqutaassaaq tamanna pisinnaappat ataatsimeereernerup kinguinngua.

Iluaqutaassaaq inummik pilersaarusiamumt atuutsitsinissamik akisussaasumik taasisoqarpat/toqqaasoqarpat.

Aqutissioqatigiinnerup kingorna isumassarsiatsialaavoq meeqqap aqutissieqatigiinnerup qanoq misigineraa oqaloqatigissallugu. Angajoqqaat assinganik aamma aperisinnavatit.

Nuanninaarniarisiuk!

ILAQUTARIINNI AQQUTISSIOQATIGIINNERMI ATAATSIMIINNERMI SIULLERMI NALILIINEQ

Kissaatigaarput, ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnerup ingerlanneqaqqammersup suleriaatsillu taassuma nalilersuiffigineqarnissaa. Ataatsimiinnerit ineriartortikkusuppagut peqataasunut tamanut pitsaanerpaasussanngorlugit

♥ Ilaqutariinni aqqutissioqatigiinneq ingerlanneqarfia ulloq:

♥ Uanga:

Meeraavunga Meeqqamut angajoqqaajuvunga Qanigisaavunga/ ilaquataavunga

Ataatsimiinnermut suliniuteqartoq, atorfialu

♥ Kiap ilaqutariinni aqqutissioqatigiinneq siunnersuutigisimavaa?

ATAATSIMIINNERUP AAQQISSUUNNEQARNERA

Qanoq annertutigisumik...

♥ Apeqquutiliornermi peqataavit?

Annertooujussuarmik Annertuumik Ilaatigut Annertunngitsumik Peqaataanngilanga

♥ Isumaqarpit inuit naleqquttut ataatsimiinnermut peqataasut tamarmik? Aap Naagga

ATAATSIMIINNERMI PEQATAANEQ

Qanoq annertutigisumik...

♥ Oqaatigerusutatit toqqissillutit oqaatigisinnaasimavigit?

Annertooujussuarmik Annertuumik Ilaatigut Annertunngitsumik Peqaataanngilanga

♥ Misigaajuk tusarnaarqarlutit?

Annertooujussuarmik Annertuumik Ilaatigut Annertunngitsumik Peqaataanngilanga

♥ Allanut tusarnaarpit?

Annertooujussuarmik Annertuumik Ilaatigut Annertunngitsumik Peqaataanngilanga

♥ Allat oqaasii paasivigit?

Annertooujussuarmik Annertuumik Ilaatigut Annertunngitsumik Peqaataanngilanga

♥ Allat oqaasii isumaqatigaagit?

Annertooujussuarmik Annertuumik Ilaatigut Annertunngitsumik Peqaataanngilanga

♥ Isumaqarpit illit nammineq akisussaaffiit ataatsimiinnermi ersarissisoq?

Annertooujussuarmik Annertuumik Ilaatigut Annertunngitsumik Peqaataangilanga

♥ Isumaqarpit allat akisussaaffii ataatsimiinnermi ersarissisoq?

Annertooujussuarmik Annertuumik Ilaatigut Annertunngitsumik Peqaataangilanga

ATAATSIMIINNERMI PISSARSIAT

Qanoq annertutigisumik ...

♥ Misigaajuk ataatsimiinnermi allanit tapersernejarlutit?

Annertooujussuarmik Annertuumik Ilaatigut Annertunngitsumik Peqaataangilanga

♥ Misigaajuk inuusuttumut ikiuutaasinnaasunik nutaanik isumassarsisoqartoq?

Annertooujussuarmik Annertuumik Ilaatigut Annertunngitsumik Peqaataangilanga

♥ Isumaqarpit ilaqutariit inuusuttumik ikiorsiinissaannut periarfissat atorneqartut?

Annertooujussuarmik Annertuumik Ilaatigut Annertunngitsumik Peqaataangilanga

ILIUSSISATUT PILERSAARUTIT AAMMA SIUNISSAMI ISUMAQATIGIISSUTIT

Qanoq annertutigisumik...

♥ Iliuussisatut pilersaarut qanoq pitsaatigilersoq isumaqarpit?

Annertooujussuarmik Annertuumik Ilaatigut Annertunngitsumik Naamik

ILIUSSISATUT PILERSAARUT

Qanoq annertutigisumik ...

♥ Iliuussisatut pilersaarut eqqortinneqarsoraajuk?

Annertooujussuarmik Annertuumik Ilaatigut Annertunngitsumik Naamik

♥ Ataatsimiinnerup ingerlanerani malitseqartitsilluni ataatsimiinnissamut ullulerneqarpa?

Aap Naamik Naluara

♥ Iliuussisatut pilersaarut pillugu ajornartorsiuteqarpit isumaqatigiissusiortoqarpa
kiap suliniuteqartoq saaffigissagaa, tamanna nallertinnagu?

Aap Naamik Naluara

Qujanaq immersugassap immersornissaanut piffisaqarfigigakku

ILAQUTARIINNI AQQUTISSIOQATIGIINNERUP MALITSEQARTINNEQARNERANI ATAATSIMIINNERMI NALILIINEQ

Kissaatigaarput, ilaqutariinni aqqutissioqatigiinnerup ingerlanneqaqqammersup suleriaatsillu taassuma nalilersuiffigineqarnissaa. Ataatsimiinnerit ineriartortikkusuppagut peqataasunut tamanut pitsaanerpaasussanngorlugit.

♥ Ilaqutariinni aqqutissioqatigiinneq ingerlanneqarpoq ulloq:

♥ Uanga:

Meeraavunga Meeqqamut angjoqqaajuvunga Qanigisaavunga/ ilaquataavunga

Ataatsimiinnermut suliniuteqartup aqqa, atorfialu

♥ Kiap ilaqutariinni aqqutissioqatigiinneq siunnersuutigisimavaa?

SIULIATIGUT ATAATSIMIINNEQ

Qanoq annertutigisumik ...

♥ Ataatsimiinnermi kingullermi pitsaasumik iliuusissatut pilersaarusiortoqarpa?

Annertoourujussuarmik Annertuumik Ilaatigut Annertunngitsumik Peqaataangilanga

♥ Isumaqarpit ilaqutariit inuusuttumik ikiorsiinissaannut periarfissat atorneqartut?

Annertoourujussuarmik Annertuumik Ilaatigut Annertunngitsumik Peqaataangilanga

ATAATSIMIINNERMIT KINGULLERMIT PISSARSIAT

Qanoq annertutigisumik isumaqarpit ...

♥ Ajornartorsiutit annikinnerulersimappat, ataatsimiinnerup kingullianiit?

Annertoourujussuarmik Annertuumik Ilaatigut Annertunngitsumik Peqaataangilanga

♥ Ataatsimiinnermi kingullermiik isumaqatigiissutit eqqortinneqarpat?

Annertoourujussuarmik Annertuumik Ilaatigut Annertunngitsumik Naamik

♥ Ataatsimiinnermiik kingullermiik isumaqatigiissutit ilinnut attuumassuteqartut eqqortippigit?

Annertoourujussuarmik Annertuumik Ilaatigut Annertunngitsumik Naamik

♥ Ataatsimiinnermiik kingullermiik isumaqatigiissutit peqataasut allanut attuumassuteqartut eqqortippaat?

Annertoourujussuarmik Annertuumik Ilaatigut Annertunngitsumik Naamik

ULLUMIKKUT ATAATSIMIINNERMIT PISSARSIAT

Qanoq annertutigisumik isumaqarpit ...

♥ Aqutissieueqatigiinnermi kingullermi iliuusissatut pilersaarusiaq ullumikkut allanngortinneqassava?

Annertoorujussuarmik Annertuumik Ilaatigut Annertunngitsumik Naamik

♥ Iliuusissatut pilersaarut ullumikkut ataatsimiinnermi allanngortinneqarpa/naleqqussarneqarpa?

Aap Naamik Naluara

♥ Isumaqarpit inuit naleqquttut ataatsimiinnermi peqataasut?

Aap Naamik Naluara

ILIUUSISSATUT PILERSAARUTIT AAMMA SIUNISSAMI ISUMAQATIGIISSUTIT

Qanoq annertutigisumik ...

♥ Iliuusissatut pilersaarut qanoq pitsaatigilersoq isumaqarpit?

Annertoorujussuarmik Annertuumik Ilaatigut Annertunngitsumik Peqaataanngilanga

ILIUUSISSATUT PILERSAARUT

Qanoq annertutigisumik ...

♥ Iliuusissatut pilersaarut eqqortinneqarsoraajuk?

Annertoorujussuarmik Annertuumik Ilaatigut Annertunngitsumik Peqaataanngilanga

♥ Ataatsimiinnerup ingerlanerani malitseqartitsilluni ataatsimiinnissamik ulluliisoqarpa?

Aap Naamik Naluara

♥ Iliuusissatut pilersaarut pillugu ajornartorsiuteqarpit isumaqatigiissusiortoqarpa
kiap suliniuteqartoq saaffigissagaa?

Aap Naamik Naluara

